

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

קשיים מובנים בטיפול במכורים בארץ - 61774

תאריך עדכון אחרון 19-10-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: קרימינולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר שבתאי לויט

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: shabtaylevit284@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שלישי 1600-1630

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק בהכרות עם תחום הטיפול בהתמכרויות. בקורס נלמד על הקשר שבין הגדרת התופעה לבין המדיניות והגישות הטיפוליות שהתפתחו לאורה. נתמקד ב: א. שתי הגישות המרכזיות בתחום הטיפול בהתמכרויות; ב. נעסוק בסוגיות מרכזיות בטיפול באוכלוסיית המכורים. כגון: תפקיד המטפל באוכלוסייה זו, נשים והתמכרויות, העברה בינדורית והתמכרויות ובעיות רפואיות נוספות – פיסיות ונפשיות (morbidity-co). כמו כן נעסוק בשיטות התערבות שהוכחו מחקרית שהן יעילות בטיפול במכורים לסמים.

מטרות הקורס:

5. מטרת הקורס:

- א. הכרות עם הגישות השונות לטיפול בהתמכרויות.
- ב. ההיסטוריה של טיפול במכורים בעולם המערבי ובארץ.
- ג. הכרות עם הקשיים המובנים שבין מטפל למטופל באוכלוסייה זו.
- ד. הכרות עם אוכלוסיות שונות בתוך קבוצת המכורים: נשים, אבחנה כפולה, והעברה בינדורית.
- ה. הכרות עם שלוש שיטות התערבות שיעילות הוכחה מחקרית: גישת הראיון המוטיבציוני (Miller & Rolnick, 1997), טראומה-בפוסט לטיפול ממושכת חשיפה (Simpson & Dansereau, 2009), גישת המיפוי (Simpson & Dansereau, 2009).

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

תוצרי למידה

- * התלמיד ירכוש ידע בהגדרות בסיסיות ועכשוויות בתחום ההתמכרות.
- * התלמיד ירכוש ידע על שכיחות התופעה של שימוש בסמים בארץ ובעולם, ובעזרתו ינתח ויפרש באופן עצמאי נתונים חדשים המופעים בתקשורת חדשות לבקרים.
- * התלמיד ירכוש ידע את אסכולות הטיפול המרכזיות בתחום ואת השירותים השונים הנגזרים מהן. בעזרת ידע זה, התלמיד ידע לנתח שרות בתחום הטיפול בהתמכרויות.
- * התלמיד ירכוש ידע על תת אוכלוסיות הדורשות התייחסות מיוחדת בתוך אוכלוסייה זו: נשים, אבחנה כפולה, וילדים של.... וירכוש כלים בסיסיים לטיפול באוכלוסיות אלו.
- * התלמיד ירכוש ידע על המיוחדות של אוכלוסייה זו, ואת השפעתה על עבודת המטפל.
- * התלמיד ירכוש ידע ראשוני עם שיטות טיפול מבוססות מחקר שהוכחו את יעילותן בעבודה עם אוכלוסייה זו.

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס: 7. דרכי הוראה:

שילוב של הרצאה פרונטלית, קריאת ספרות ודין בכיתה, והצגת סרטוני וידאו, להכרות עם ההתערבויות מבוססות ראיות. התלמידים יעודדו להביא מקרים מההכשרה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

רשימת נושאי הקורס
ההתייחסות לאחר דרך הדוגמא של 'המתמכר לסמים'.
הגדרות בנושאי ההתמכרויות.
היסטוריה של ההתייחסות לתופעה של שימוש לטובה ושימוש לרעה בסמים.
שכיחות התופעה בעולם ובארץ.
אסכולות הטיפול בהתמכרויות.
תת אוכלוסיות בתוך אוכלוסיית המכורים: נשים, אבחנה כפולה וילדים להורים/הורה מכור.
שיטות התערבות שיעילותן הוכחה באופן מחקרי בתחום.

חומר חובה לקריאה:

בביליוגרפיה:

*פרנק, ח. לוונטל, א. (2002) התמכרויות לסמים: מונח שעבר זמנו. בתוך: מ. חובב (עורך), טיפול ושיקום של נפגעי סמים בישראל – התפתחות, תיאור מצב וסוגיות (עמ' 279-292). תל-אביב: הוצאת צ'ריקובר

*טייכמן, מ. (1995). השימוש בסמים ובאלכוהול: גורמים ומניעים. בתוך: ד. גרין, (עורך). סמים-עובדות, שאלות ובעיות (עמ' 77-109). משרד הבטחון.

*שיף, מ., לויט, ש., כהן-מורנו, ר., הס, נ., גומל, מ., וגלזר. נ. (2009). קבוצת הסתגלות במרכז מתדון כגשר להקטנת המודרות של אוכלוסיית מכורים קשים. ביטחון סוציאלי, 80. (עמ' 103-127)

*בלייך, א., אדלסון, מ. (2000). התמכרות לאופייטים כמחלת מוח כרונית. קונספציה חדשה לבעיה ותיקה, ובחינה חוזרת של הטיפול במתדון לאורה. הרפואה, 138, ו', (עמ' 454-457).

*בר - המבורגר, ר. (2009). השימוש בסמים ובאלכוהול 1989-2009. הוצא מתוך > www.antidrug.gov.il

Babor, T., Caulkins, J., Edwards, G., Fischer, B., Foxcroft, D., Humphreys, K., Obot, I., Rehm, J., Reuter, P., Room, R., Rossow, I., & Strang, J (Eds). (2010). Drug policy and the public good. New York: Oxford University Press. . (pp. 27-47)

*לויט, ש., בן - לוי, א., וגלקופף, מ. (2002). טיפול במתדון וטיפול באגוניסטים. בתוך: מ. חובב,

-(עורך), טיפול ושיקום של נפגעי סמים בישראל - התפתחות, תיאור מצב וסוגיות (עמ' 75-88). תל אביב: הוצאת צ'ריקובר.

*שגב, א., מורדוקוביץ, א., אלטוס, ד. (2002). טיפול בנפגעי סמים במערכות הרווחה. בתוך: מ. חובב, (עורך). טיפול ושיקום של נפגעי סמים בישראל- התפתחות, תיאור מצב וסוגיות (עמ' 89-105). הוצאת צ'ריקובר: ת"א.

*נתן, ר. ואנסן, י. (1999). משתני הרקע של מכורים לסמים, אשר הצליחו לשרוד בתהליך הגמילה והשיקום. משטר וחברה, 3, 29-62.

*לויט, ש., ושיף, מ. (2008) קשיים מובנים בטיפול במכורים לסמים בארץ. בתוך: ח. מל, מ. חובב, ומ. גולן, (עורכים), התמכרויות, אלימות ועבירות מין טיפול לאור החוק (עמ' 79-93). ירושלים: הוצאת כרמל.

*גור, ע. (2008). נשים מכורות לסמים - מאפיינים ייחודיים ודרכי טיפול מותאמות. בתוך: ח. מהל, מ. גולן, ומ. חובב, (עורכים), התמכרויות, אלימות ועבירות מין, טיפול לאור החוק (עמ' 93 - 117). ירושלים: כרמל.

*שיף, מ., לויט, ש., מגנוס, א., שלמה, נ., לוגאסי, ר. (2007). מצבם של נשים המטופלות בארבעה מרכזי מתדון: טראומה, תסמונת פוסט-טראומתית, ברית טיפולית ותקווה. ירושלים. האוניברסיטה העברית, בית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית ע"ש פאול ברוואלד. קבוצת המחקר: בריאות הנפש ורווחה של ילדים ובני נוער.

פבר, מ. (2002). תינוקות הסובלים מתסמונת גמילה-הגנה וטיפול. בתוך: מ. חובב, (עורך), טיפול ושיקום של נפגעי סמים בישראל (עמ' 137-147). ת"א: צ'ריקובר.

* לויט, ש. (1995). מערכת תומכת הורות לאם מכורה אשר ביתה נמצאת בסידור חוץ ביתי. בתוך: נ. בר, (עורך) מעל ומעבר, מה עוד אפשר לעשות למען ילדים בסיכון (עמ' 78-95). ירושלים: אשלים.
*מילר, ר., ורולניק, ס. (2009). הגישה המוטיבציונית, הגברת מוטיבציה לשינוי. (תרגום מדעי א. לב רן). הוצאת אח. (החיבור המקורי פורסם ב 2002).

*Bartholomew, N. G., & Dansereau, D. F. (2008). Mapping-enhanced counseling: An introduction . Fort Worth, TX: Institute of Behavioral Research, Texas Christian University.

*Foa, E.B., Dancu, C.V., Hembree, E.A., Jaycox, L.H., Meadows, E.A., & Street, G.P. (1999). A comparison of exposure therapy, stress inoculation training, and their combination for reduction posttraumatic stress disorder in female assault victims. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 67 (2), 194-200.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: